

2011. január

Jelenségnaptár

HOLDFÁZISOK		
Január 4.	09:03 UT	újhold
Január 12.	11:31 UT	első negyed
Január 19.	21:21 UT	telehold
Január 26.	12:57 UT	utolsó negyed

MIRA-MAXIMUMOK		
	Csillag	Max. (m)
01.02.	Z CrB	10,0
01.02.	S Gem	9,0
01.03.	SS Peg	8,0
01.08.	V Cas	7,9
01.10.	RY Oph	8,2
01.10.	Y Dra	9,2
01.10.	SS Del	11,3
01.12.	SZ And	9,5
01.12.	SS Her	9,2
01.12.	S Boo	8,4
01.13.	R Vul	8,1
01.14.	S LMi	8,6
01.14.	T And	8,5
01.14.	W Aql	8,3
01.15.	R Cet	8,1
01.17.	V Dra	9,5
01.19.	TU And	8,5
01.20.	X Cam	8,1
01.25.	U Per	8,1
01.25.	W Tau	9,9
01.26.	U Ser	8,5
01.27.	S Oph	9,5
01.28.	R Cap	10,6
01.29.	Y Vir	9,4
01.29.	RS Peg	9,3
01.29.	R Aqr	6,5
01.31.	R Psc	8,2

A bolygók láthatósága

Merkúr: Január folyamán napkelte előtt figyelhető meg a keleti ég alján. 9-én van legnagyobb nyugati kitérésben, 23,3°-ra a Naptól. Viszonylag kedvező hó eleji láthatósága fokozatosan romlik az ekliptika állásszögének változása miatt. A hónap elején még egy és háromnegyed órával kel a Nap előtt, a végén már csak negyven perccel.

Vénusz: A hajnali égbolt feltűnő égiteste, magasan a délkeleti látóhatár felett. A hónap elején majdnem négy, a végén három órával kel a Nap előtt. 8-án kerül legnagyobb nyugati kitérésbe, 47°-ra a Naptól. Fényessége -4,5^m-ről -4,3^m-ra, átmérője 27"-ról 19,7"-re csökken, fázisa 0,46-ról 0,61-ra nő.

Mars: Előretartó mozgást végez a Sagittarius, majd a Capricornus csillagképben. A hónap legelején még megkísérelhető felkeresése napnyugta után a délnyugati látóhatár közelében. Ekkor még fél órával nyugszik a Nap után, de ez az érték gyorsan csökken, a bolygó hamar elvész a közeli Nap sugaraiiban. Fényessége 1,2^m-ről 1,1^m-ra nő, átmérője 3,9".

Jupiter: Előretartó mozgást végez a Pisces csillagképben. Feltűnően látszik az éjszakai délnyugati égen, késő éjszaka nyugszik. Fényessége -2,3^m, átmérője 37".

Szaturmusz: Kezdetben előretartó, 27-étől hátráló mozgást végez a Virgo csillagképben. Éjfél előtt kel, az éjszaka második felében látható. Fényessége 0,7^m, átmérője 18".

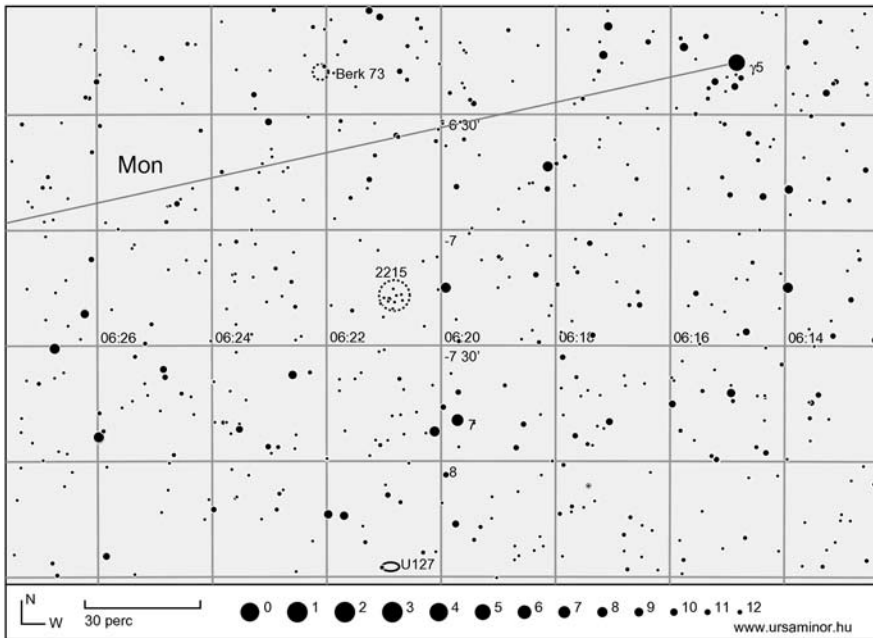
Uránusz: Az esti órákban figyelhető meg a Halak csillagképben. Késő este nyugszik.

Neptunusz: A hónap első felében még kereshető az esti szürkületben. Kezdetben a Capricornus csillagképben mozog, 23-án lép át az Aquariusba.

Kaposvári Zoltán

Meteor csillagászati évkönyv 2011

Még több előrejelzés található a jövő évre szóló évkönyvünkben! Bővebben l. az 5. oldalon! (Az évkönyvet csak azoknak tudjuk postázni, akik rendezik 2011-es tagdíjukat.)

A hónap mélyég-objektuma: az NGC 2215 a Monocerosban

Az őszi galaxis-ajánlat után a téli halmazok közül elsőként egy ismeretlenebb, elhanyagolt égitestet ajánlunk észleelőink figyelmébe. Az NGC 2215 egy 7 magnitúdó körüli, 10'-es csoport, mely laza szerkezete, 8–11 magnitúdós komponensei miatt jól felbontható kisebb és közepes távcsövekkel is. Az 1300 parszek (4700 fényév) távolságban lévő halmaz néhány százmillió éves. Felkereséséhez derült eget kíván

Sánta Gábor

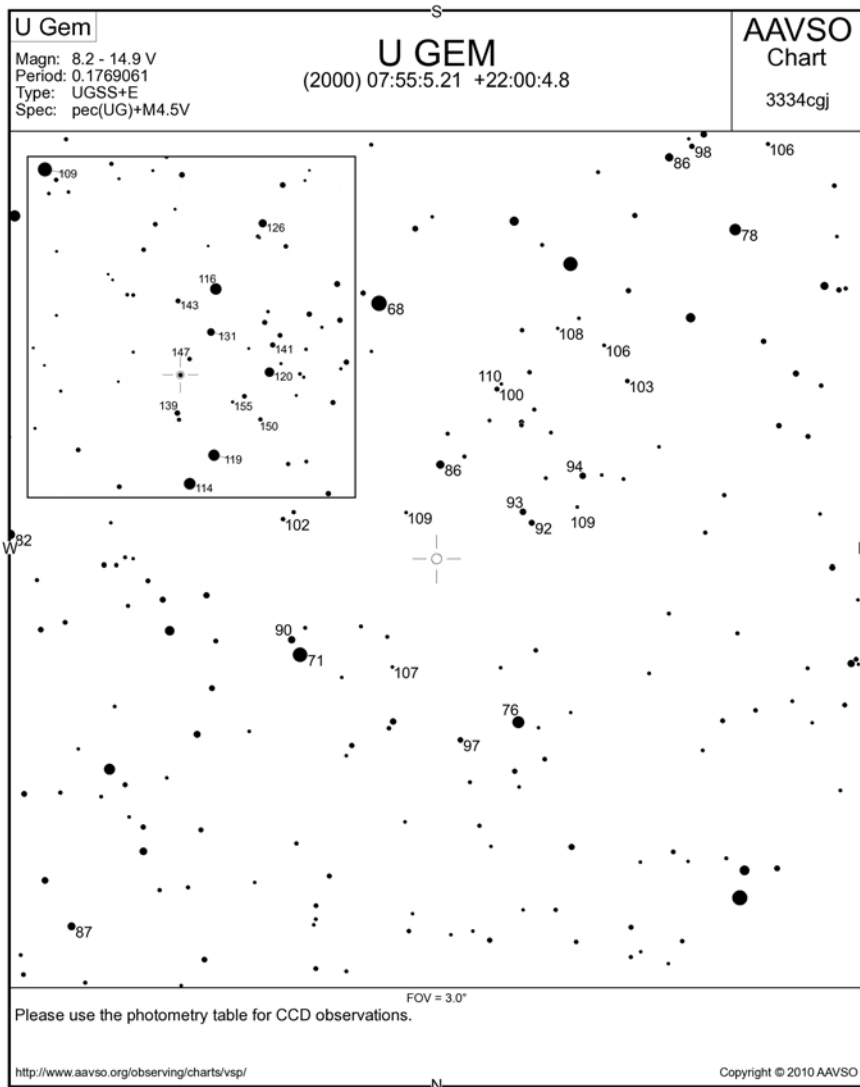
A hónap változócsillaga: a legelső törpenóva, az U Geminorium

Nevezetes változócsillag az aktuális ajánlatunk: az elsőként felfedezett törpenóva, amelyet még J.R. Hind vett észre 1855 tavaszán, miközben új kisbolygókra vadászott (akkor még természetesen kizárólag vizuális technikával, a fotózás csillagászati alkalmazásaira még várni kellett pár évtizedet). Az első ész-

lelések után gyorsan halványodni kezdett, ami alapján arra gondolt, hogy egy halvány nóvát sikerült felfedeznie. Később aztán kiderült, hogy többé-kevésbé szabályosan, de alapvetően előrejelezhetetlenül hirtelen felfényesedéseket, kitöréseket mutat, átlagosan 14,0 és 9,0 magnitúdó között (az értékek maximumról maximumra változhatnak).

Az U Geminorum észlelésének különleges aktualitást ad, hogy a Változócsillag Szakcsoport honlapján Kovács István által működtetett törpenóva-előrejelző rendszer szerint következő kitörése 2011. január 1-jén várható, így az év fordulóján közvetlenül tesztelhetjük is az előrejelzések megbízhatóságát. Maximumban kis-közepes binokulárokkal is megláthatjuk, mint a 86 és 92–93-as összehasonlítókkal egyenlő oldalú háromszöget kirajzoló csillagot, minimumban viszont 20–30 cm-es távcsövek határmagnitúdóját is ellenőrizhetjük (kis inzert a mellékelt térkép bal felső sarkában).

(Ksl)

Részleges napfogyatkozás 2011. január 4-én!

Nem sokat kell várni az év első napfogyatkozásáig! Január 4-én délelőtt jelentős mértékű, közel 80%-os részleges fogyatkozás lesz látható. Budapestről nézve a fogyatkozás 7:04:35 UT kor kezdődik. A fogyatkozás

közepén, 8:27:22 UT-kor a fogyatkozás nagysága 0,778 magnitúdó. A fogyatkozás 9:57:26 UT-kor fejeződik be.

Budapesten, a Polaris Csillagvizsgálóban reggel 7 órától ingyenes bemutatót tartunk abból az alkalomból, hogy az MCSE 10 évvel ezelőtt vette birtokba az intézményt.

Csillag neve	Tagok	Mag A	Mag B,,	S	PA	D	RA
STT 40	AB	6,58	7,53	87"	308	03 49 21,74	+24 22 51,8
STF 453	Aa,Ab	3,8	6,8	0,8"	108	03 49 09,73	+24 03 12,7
STT 64	AB	6,81	10,15	3,2"	234	03 49 58,04	+23 50 55,7
	AC	6,81	10,54	10,4"	236		
STF 8	AB	2,83	6,27	117"	289	03 47 29,66	+24 06 18,8
	AC	2,83	8,22	180,8"	312		
	AD	2,83	8,73	190,7"	295		
COU 560	Aa,Ab	7,4	9,1	0,3"	267	03 47 24,41	+23 54 52,8
HJ 3251	AB	4,3	8,1	64,6"	331	03 45 12,48	+24 28 02,06
21/22 Tau	AB	5,6	6,4	150"	130	03 46,1	+24 32
STF 412	AB	6,6	6,86	0,6"	272	03 34 26,62	+24 27 52,1
	AB-C	5,94	9,92	19,8"	67		
STF 435	AB	7,2	8,87	12,9"	2	03 43 06,52	+25 40 52,9
STT 65	AB	5,73	6,52	0,7"	202	03 50 18,91	+25 34 46,7
COU 364	AB	8,99	11,39	2,1"	150	02 57 47,29	+22 55 27,9

Kettőscsillag-ajánlat (l. cikkünket az 54. oldalon!)

Makszotov.hu
Távcső- és mikroszkóp bolt

Van **3** jó érvünk távcsővásárlásra!

- Planetary okulár 30%-50% kedvezménnyel**
50 000 Ft-ot meghaladó távcső vásárlásakor **10 000 Ft-ért**,
150 000 Ft felett pedig **7 200 Ft-ért** Öné lehet egy **14 400 Ft**
értékű Planetary okulár.
- Polarizációs holdszűrő 30%-50% kedvezménnyel**
Vásároljon bármilyen csillagászati távcsövet és **7 000 Ft-ért**,
50 000 Ft feletti távcső esetén **5 000 Ft-ért** megvásárolhat
egy 9900 Ft értékű polarizációs holdszűrőt.
- Vásárlási kupon akció**
50 000 Ft feletti csillagászati távcső vásárlás esetén
25 000 Ft-onként **1 000 Ft** értékű kupont adunk, melyet
2011. január 1. és február 28. között beszámítunk a
vásárlás összegének feléig.

Szaküzlet:

Budapest, 1096 Thaly Kálmán u. 34.
(Klinikák metro megálló mellett)

Telefon:

1/707-85-12
20/5-981-941

Nyitva:

hétfő-péntek
11-17h

Web:

<http://www.makszotov.hu>
info@makszotov.hu